

PAOLO GIORDANO

2

3

11

5
7

13

PIRMINI
SKAICĪM
VIENATVĒ

Alma littera

Tą dieną, kai Aličė grįžo į darbą, pavėlavo beveik valandą. Net nepabudusi užspaudė žadintuvą, o ruošdamasi išeiti turėjo dažnai stabtelėti, nes kiekvienas judesys pareikalavo iš jos kūno nepakeliamų pastangų.

Kroca jos nebarė. Viską suprato vos pažvelgęs į veidą. Aličės skruostai buvo įdubę, o akys, kurios, regėjosi, tuoj iššoks ant kaktos, buvo susimąščiusios, kupinos nerimą keliančio abejingumo.

– Atsiprašau, kad pavėlavau, – tarė įeidama, iš tikrųjų nė neketindama atsiprašinėti.

Kroca pervertė laikraščio puslapį ir nesusilaikęs dirstelėjo į laikrodį.

– Iki vienuoliktos reikia išryškinti nuotraukas, – pasakė. – Įprastas šlamštas.

Jis atsikrenkštė, aukščiau pakėlė laikraštį ir akies krašteliumi ėmė stebėti Aličės judesius. Štai į įprastą vietą padeda savo krepšį, štai nusivelka striukę ir atsisėda prie mašinos. Ji judėjo lėtai ir nepaprastai tiksliai, ir tai bylojo apie jos pastangas elgtis taip, kad viskas atrodytų kaip visada. Kroca matė, kaip ji valandėlę mąsto parėmusi smakrą ranka, paskui, pasitaisiusi plaukus už ausies, nusprendžia pradėti.

Jis ramiai įvertino nežmonišką jos liesumą, paslėptą po medvilniniu megztiniu aukštu kaklu ir toli gražu ne siauromis kelnėmis, bet akivaizdų pažvelgus į rankas ir dar akivaizdžiau atsispindintį jos veide. Kroca juto įnirtingą bejėgiškumą, nes žinojo, kad nors nieko nereiškia Aličės gyvenime, ji reiškia jam nepaprastai daug – kaip duktė, kuriai jis neįstengė išrinkti vardo.

Dirbo iki pietų tylėdami, tik retkarčiais, kai labai reikėdavo, vienas kitam linktelėdavo. Po daugelio kartu praleistų metų kiekvienas gestas atrodė mechaniškas, ir jie judėjo vikriai, po lygiai dalydamiesi erdvę. Senasis „Nikonas“ stovėjo savo vietoje po prekystaliu, juodajame dėkle, ir kartais jie klausdavo savęs, ar jis dar veikia.

– Pietauti eisim... – buvo bekviečiąs fotografas.

– Per pietus aš užsiėmusi, – pertraukė jį Aličė. – Atsiprašau.

Jis susimąstęs linktelėjo.

– Jei blogai jautiesi, po pietų gali likti namie, – pasiūlė jis. – Kaip matai, čia nelabai yra ką veikti.

Aličė pažvelgė į jį sunerimusi. Dėjosi tvarkanti daiktus ant prekystalio: porą žirklių, nuotraukų voką ir į keturias lygias dalis perpjautą juostą. Tiesiog dėliojo juos keisdama vietomis.

– Ne. Kodėl? Aš...

– Nuo kada nesimatėt? – pertraukė ją fotografas.

Aličė vos pastebimai krūptelėjo. Tarsi norėdama apsaugoti, įkišo ranką į rankinę.

– Tris savaites. Na, maždaug.

Kroca linktelėjo, paskui gūžtelėjo pečiais.

– Eime... – tarė.

– Bet...

– Nagi, einam, – pakartojo ryžtingiau.

Aličė pamąstė, paskui nusprendė paklausti. Prietemoje dzingtelėjo, bet greitai nutilo raktažiedis. Aličė ir Kroca pasuko prie fotografo automobilio. Kroca ėjo lėtai, bet nesistengdamas to parodyti, tiesiog taikydamasis prie pavargusio Aličės žingsnio.

Senoji „Lančija“ pajudėjo tik po antrojo mėginimo, ir Kroca nusikeikė pro sukąstus dantis.

Alėja pasiekė tiltą, tada fotografas pasuko į dešinę ir nuvažiavo gatve palei upę. Kai persirikiavo į dešinę juostą ir ėmė rodyti, kad vėl suka ligoninės link, Aličė staiga įsitempė.

– Bet kur... – norėjo paklausti.

Kroca sustojo prie pastato su pusiau nuleistomis apsauginėmis grotelėmis, stovinčio priešais Greitosios pagalbos ligoninės duris.

– Čia ne mano reikalas, – tarė nežiūrėdamas į Aličę. – Bet tau reikia ten užėti. Pas Fabijų arba pas kitą gydytoją.

Aličė žiūrėjo į jį įsmeigusį akis. Sumišimą pamažu užgožė įniršis. Gatvė buvo tyli. Žmonės lindėjo namuose arba pietavo baruose. Be garso pleveno platanų lapai.

– Nemačiau tavęs tokios nuo tada... – Fotografas valandėlę dvejojo. – Nuo tada, kai tave pažįstu.

Aličė galvoje pasvėrė tąjį „tokios“. Žodis skambėjo labai nykiai, ji panoro žvilgtelėti į veidrodį, bet jis atspindėjo tik dešiniąjį automobilio sparną. Papurtė galvą, patraukė rankeną ir išlipo iš automobilio. Trenkė duralėmis ir neatsigręždama ryžtingu žingsniu nuėjo priešinga ligoninei kryptimi.

Žingsniavo greitai, greičiau, nei iš tikrųjų galėjo, kad tik nutoltų nuo tos vietos ir nuo prakeikto Krocės akiplėšiškumo, bet maždaug už šimto metrų turėjo sustoti. Jai trūko oro, sulig kiekvienu žingsniu vis labiau skaudėjo koją, ji tvinkčiojo, tarsi maldaudama pasigailėti. Atrodė, kaulas lenda į gyvą mėsą, lyg vėl būtų išėjęs iš savo vietos. Aličė perkėlė visą svorį ant dešinės ir įstengė išlaikyti pusiausvyrą tik atsirėmusi ranka į šiurkšnią sieną.

Palaukė, kol praeis skausmas, koja vėl taps negyva, o ji kaip paprastai vėl ims nesąmoningai kvėpuoti. Širdis lėtai, nelabai užtikrintai varinėjo kraują, bet jos dūžiai atsimušė ausyse.

Tau reikia nueiti pas Fabiją. Arba pas kitą gydytoją, kartojo Krocus balsas.

O paskui? – galvojo ji.

Grįžo atgal ir pasuko ligoninės link. Žingsniavo sunkiai, iš tikrųjų tiksliai nežinodama, ko ten eina. Kūnas beveik instinktyviai pasirinko gatvę, ir praeiviai, kuriuos sutikdavo ant šaligatvio, pasitraukdavo į šalį, nes pati to nenorėdama Aličė truputį svirduliavo. Vienas praeivis stabtelėjo, neapsisprendamas, pasiūlyti jai pagalbą ar ne, bet paskui nužingsniavo toliau.

Aličė įėjo į Dievo Motinos ligoninę negalvodama apie tuos laikus, kai ta pačia mažyte alėja vaikštinėdavo su Fabijumi. Jautėsi taip, tarsi neturėtų ateities ir būtų atsidūrusi šioje vietoje nežinodama, iš kur atėjo. Buvo pavargusi – taip pavargstama tik nuo tuštumos.

Užkopė laiptais laikydamosi turėklų ir sustojo prieduryje. Ji tik norėjo čia ateiti, stumtelėti slankiojamąsias duris ir palaukti kelias minutes – tiek, kad atgautų jėgas ir galėtų išeiti. Tai buvo tik būdas suteikti nedidelį postūmį atsitiktinumui, tik tiek, pabūti ten, kur yra Fabijus, ir pažiūrėti, kas nutiks. Ji nesielgs, kaip patarė Kroca, ji nieko neklausys, ji net nenori prisipažinti, kad iš tikrųjų ras tenai savo vyrą.

Ir nieko neatsitiko. Automatinės durys atsidarė, o kai Aličė žengė žingsnį atgal, jos vėl užsitarė.

Ko tu lauki? – paklausė savęs.

Pamanė, truputį pasėdės, vildamasi, kad viskas praeis. Kūnas kažko jos prašė, šaukė visi nervai, bet ji nenorėjo klausytis.

Ketino nususukti, kai vėl išgirdo elektrinį durų čėžesį. Pakėlė galvą, įsitikinusi, kad susidurs akis į akį su savo vyru.

Durys plačiai atsidarė, bet Fabijaus nebuvo. Jo vietoj, kitapus durų, stovėjo mergina. Ji suaktyvino jautrųjį daviklį, bet neišėjo. Stovėjo kaip stovėjusi, delnais lygindama sijoną. Pagaliau padarė tą patį judesį kaip Aličė: žengė žingsnį atgal, ir durys užsidarė.

Aličė žiūrėjo į ją susidomėjusi tuo judesiu. Pastebėjo, kad mergina ne tokia ir jauna: maždaug jos metų. Stovėjo liemenį truputį palenkusi į priekį, atmetusi atgal siaurus siaurutėlius pečius, tarsi aplink jai trūktų vietos.

Aličė pagalvojo, kad ji atrodo kažkokia artima, gal dėl išraiškos, bet nesugebėjo jos gerai apibūdinti. Jos mintys užsi-sklandė ir ėmė suktis tuštumoje.

Paskui mergina pakartojo tą patį judesį. Žengė į priekį, suglaudė kojas ir po akimirkos vėl atsitraukė atgal.

Tuo metu ji pakėlė galvą ir pro stiklą nusišypsojo Aličei.

Aličės nugarą perbėgo drebulys, slankstelis po slankstelio, ir pasklido po bejausmę koją. Ji liovėsi kvėpuoti.

Ji pažinojo taip besišypsantį kitą žmogų. Jis tik pakeldavo viršutinę lūpą, pasirodydavo du priekiniai dantys, o visa kita burnos dalis nesujudėdavo.

Negali būti, pagalvojo ji.

Norėdama geriau pamatyti, priėjo arčiau, ir durys plačiai atsidarė. Mergina atrodė nusivylusi ir klausiamai pažvelgė į ją. Aličė suprato ir atsitraukė, netrukdydama jai žaisti savo žaidimo. Ir toji lyg niekur nieko vėl ėmė žaisti su durimis.

Jos plaukai buvo kaip jo – juodi, tankūs ir susigarbiniavę tik galuose, tik Aličė turėjo labai mažai progų juos liesti. Truputį atsikišę skruostikauliai slėpė juodas akis, bet žiūrėdama į jas Aličė atpažino tą pačią bedugnę, kartais naktimis Aličei neleidžiančią užmigti, tą patį matinį švytėjimą, kaip ir Matijos akyse.

Tai ji, pamanė Aličė, ir panaši į siaubą nuojauta užėmė jai gerklę.

Rankinėje instinktyviai ėmė ieškoti aparato, bet buvo pasiėmusi tik kvailą automatiką.

Nežinodama, ką daryti, tebežiūrėjo į merginą. Jai sukosi galva, kartais aptemdavo akys, tarsi jos lęšiukai būtų jai rodę iškreiptą vaizdą. Išdžiūvusiomis lūpomis ištarė: Mikela, bet burnoje buvo per mažai oro.

Mergina atrodė nepavargstanti ir žaidė su automatinėmis durimis lyg maža mergytė. Dabar šokčiojo pirmyn ir atgal, tarsi norėdama jas sugriebti.

Iš pastato išėjo senyvo amžiaus moteris. Iš jos rankinės kyšojo didelis stačiakampis vokas, tikriausiai su rentgenologinio tyrimo duomenimis. Netardama nė žodžio, moteris paėmė merginą už parankės ir išsivedė.

Mergina nesipriešino. Eidama pro Aličę, akimirką atsigręžė pažiūrėti į slankiojamąsias duris, tarsi norėdama padėkoti, kad jos padėjo jai išsiblaškyti. Buvo taip arti Aličės, kad ši pajuto jos kūno sukeltą oro bangelę. Jei būtų ištiesusi ranką, būtų galėjusi ją paliesti, bet ją tarsi sukaustė paralyžius.

Ji lydėjo abi moteris žvilgsniu, kol jos pamažu nutolo.

Dabar pro duris ėjo kiti žmonės. Durys nuolat atsidadavo ir užsidadavo užburiančiu, Aličės galvą pripildančiu ritmu.

Staiga atsitokėjusi, Aličė pašaukė: Mikela! – šį kartą garsiai.

Nei mergina, nei ją lydinti senoji dama neatsisuko. Ėjo kaip ėjusios, nestabtelėdamos, tarsi tas vardas joms nieko nereikštų.

Aličė pamanė, kad turėtų jas pasekti, pažiūrėti į merginą iš arčiau, pasikalbėti su ja, suprasti. Dešine koja žengė ant pirmojo laiptelio, bet kita koja liko lyg prikalta vietoje ar užmigusi. Ji prarado pusiausvyrą ir loštelėjo atgal. Ranka paieškojo turėklų, bet veltui. Griuvo lyg žaibo nutrenkta ir nusirito per du laiptelius žemyn.

Nuo grindų dar spėjo pamatyti už kampo sukančias moteris. Paskui pajuto, kaip oras prisigeria drėgmės, o garsai tarsi suapvalėja ir nutolsta.

41

Matija bėgte įveikė laiptais tris aukštus. Tarp pirmo ir antro sutiko vieną iš savo studentų, jis norėjo jį sustabdyti ir kažko paklausti. Jis aplenkė jį sakydamas: man labai gaila, aš būtinai turiu išvykti, ir, norėdamas jo išsisukti, vos nesuklupo. Kad nusiramintų, vestibulyje staiga sulėtino tempą, bet vis dar žingsniavo labai greitai. Tamsus grindų marmuras atspindėjo daiktus ir žmones lyg vandens veidrodis. Išeidamas Matija linktelėjo durininkui.

Jį nustebino šaltas oras, ir jis paklausė savęs: ką tu darai?

Atsisėdęs ant sienelės priešais duris, ėmė svarstyti, kodėl taip reagavo, tarsi tai, ką tuos metus darė, būtų laukę signalo.

Dar sykį žvilgtelėjo į Aličės atsiųstą nuotrauką. Juodu stovi priešais jos tėvų lovą, persirengę naftalinu kvepiančiais vestuvių drabužiais. Matija atrodo susitaikęs su likimu, ji šypsosi. Viena ranka apkabinusi per liemenį, kita, kuria laiko fotoaparata, išlindusi iš kadro. Atrodo, dabar ji tiesia ją į jį, suaugusį, norėdama paglostyti.

Kitoje pusėje Aličė buvo parašiusi vieną eilutę ir pasirašiusi:

Privalai čia atvažiuoti.

Ali

Matija bandė paaiškinti sau šią žinutę, o svarbiausia – savo painią reakciją. Įsivaizdavo, kaip išeina iš uosto atvykimo zonos ir susiduria akis į akį su už pertvaros jo laukiančia Aliče ir Fabijumi. Įsivaizdavo, kaip sveikinasis su ja, pabučiuoja į skruostus, paskui prisistatydamas paspaudžia ranką jos vyrui. Jie susiginčija, kas turi nešti lagaminą iki automobilio, ir, kol važiuoja, stengiasi bergždžiai pasipasakoti savo gyvenimą, tarsi jis būtų nusakomas keliais žodžiais. Matija sėdi ant galinės sėdynės, jie – priešais: trys nepažįstamieji, apsimetantys, kad turi kažką bendra, ir, kad netylėtų, paviršutiniškai nuslysta daiktų paviršiumi.

Beprasmiška, sako jis sau.

Nuo tos aiškios minties jam truputį palengvėja, jis susitvardo, sumišimo valandėlė praeina. Smiliumi patapšnoja nuotrauką, nori įsidėti ją į kišenę, grįžti pas Albertą ir vėl imtis darbo.

Kaip tik tada Kirsten Gorban, ką tik daktaro disertaciją apsigynusi mergina iš Dresdeno, su kuria jis parašė kelis straipsnius, priėjo arčiau pažiūrėti nuotraukos.

– Žmona? – linksmi paklausė rodydama į Aličę.

Matija pasuko sprandą ir pažiūrėjo į Kirsten. Norėjo paslėpti nuotrauką, bet pagalvojo, kad pasirodytų neišauklėtas. Kirsten veidas buvo toks pailgas, kad atrodė, jog kažkas ją labai smarkiai tampė už smakro. Per dvejus studijų Romoje metus ji pramoko italų kalbą ir visus „o“ garsus tardavo uždarus.

– Labas, – neryžtingai atsakė Matija. – Ne žmona. Tik... draugė.

Kirsten nežinia kodėl sukikeno ir sriūbtelėjo kavos iš polistireno stiklinės, kurią laikė rankoje.

– *She's cute*, – pagyrė.

Truputį susinepatoginęs Matija nužvelgė ją nuo galvos iki kojų, paskui vėl pažiūrėjo į nuotrauką. Taip, ji iš tikrųjų miela.

42

Kai Aličė pabudo, seselė jai matavo pulsą. Dar buvo su bategalais ir truputį įstrižai gulėjo ant paklodės prie durų stovinčioje lovelėje. Iškart pagalvojo apie Fabijų, jis tikriausiai matė ją tokią apgailėtiną, ir atsisėdo.

– Man viskas gerai, – pasakė.

– Gulėkit, – įsakė seselė. – Tuojau jus apžiūrėsime.

– Nebūtina. Aš iš tikrųjų gerai jaučiuosi, – nepasidavė Aličė ir ištrūko iš seselės, besistengiančios ją sulaikyti, glėbio. Fabijaus nesimatė.

– Panele, juk buvot nualpusi. Turite nueiti pas gydytoją.

Bet Aličė jau buvo ant kojų. Pasitikrino, ar turi rankinę.

– Man nieko nėra. Patikėkit.

Seselė pakėlė akis į dangų, bet nesipriešino. Alicė apsidairė aplink lyg kažko ieškodama. Paskui padėjo ir greitai išėjo.

Griūdama ji nesusižeidė. Tik, regis, susitrenkė dešiniąjį kelį. Juto, kaip po džinsais ritmiškai pulsuoja kraujo išlaja. Rankos buvo truputį nubroz dintos ir dulkinos, tarytum jas būtų vilkusi kiemo žvyru. Norėdama nusivalyti, papūtė į jas.

Priėjo prie registratūros stalo ir pasilenkė prie apskritos skylės stikle. Kitapus sėdinti moteris dėbelėjo į ją.

– Labą dieną, – pasisveikino Alicė. Ji nežinojo, kaip paaiškinti, ko nori. Net nežinojo, ar ilgai buvo be sąmonės.

– Ką tik, – pasakė ji. – Ką tik čia stovėjau...

Ji parodė vietą, kurioje stovėjo, bet moteris nė nepajudino galvos.

– Prie durų buvo moteris. Man pasidarė bloga. Nualpau. Tada... Na, aš noriu sužinoti tos moters vardą.

Suglumusi tarnautoja dėbelėjo į ją iš už stalo.

– Atsiprašau? – paklausė vaipydamasi.

– Žinau, atrodau kvailai, – nepasidavė Alicė. – Bet gal galėtumėt man padėti. Duoti pavardes šiame skyriuje apsilankusių ligonių. Arba atlikusių tyrimus. Tik moterų, man pakaktų tik moterų vardų.

Moteris nužvelgė ją nuo galvos iki kojų. Paskui šaltai nusišypsojo.

– Mes neturime teisės teikti tokios informacijos, – atkirto.

– Tai labai svarbu. Prašau jūsų. Iš tikrųjų labai svarbu.

Tarnautoja rašikliu pabarškino į priešais gulincią registracijos knygą.

– Apgailestauju, bet tai iš tikrųjų neįmanoma, – atrėžė susierzinusi.

Aličė atsiduso. Jau buvo besitraukianti nuo langelio, bet staiga vėl sugrįžo.

– Aš daktaro Rovelio žmona, – pasakė.

Moteris atsitiesė kėdėje. Kilstelėjo antakius ir vėl pabarbeno rašikliu į registracijos knygą.

– Suprantu, – atsakė ji. – Jei norit, pranešiu jūsų vyrui.

Ji pakėlė ragelį, bet Aličė ją sustabdė rankos mostu.

– Ne, – pasakė neįstengdama suvaldyti balso. – Nereikia.

– Ar tikrai?

– Taip, ačiū. Pamiškit visa tai.

Aličė nužingsniavo namų link. Visą kelią neįstengė daugiau apie nieką galvoti. Jos galva prašviesėjo, bet visus joje šmėkščiojančius vaizdus užgožė tos merginos veidas. Kai kurios susitikimo smulkmenos jau ėmė blukti ir greitai grimzdo į kitą, nereikšmingų prisiminimų vandenyną, bet tas nenusakomas familiarumo jausmas liko. Ir toji šypsena, tokia kaip Matijos, sumišusi su jos pačios trūkčiojančiu atspindžiu ant stiklo.

Gal Mikela gyva, ir ji ją matė. Tai buvo beprotybė, bet Aličė vis tiek ja tikėjo. Regėjosi, šios minties reikėjo nevilties apimtam jos protui. Atrodė, ji pati nusigriebė jos tik tam, kad liktų gyva.

Ji ėmė samprotauti, kurti įvairias prielaidas. Pamėgino viską įsivaizduoti taip, kaip buvo. Gal toji sena moteris pagrobė Mikelą, rado parke ir nusivedė, nes karštai troško kūdikio, kurio pati negalėjo turėti. Jos pilvas buvo bergždžias, nebent tik ji pati nenorėjo padaryti jame daugiau vietos.

Kaip aš, pagalvojo Aličė.

Pagrobė ją, paskui užaugino tolimuose namuose kitu var-
du kaip savo dukterį.

Bet tada kam reikėjo grįžti? Kam rizikuoti ir leistis de-
maskuojamai po tiekos metų? Gal ją graužė kaltės jausmas.
O gal tik norėjo mesti likimui iššūkį, kaip ji, Aličė, priešais
Onkologijos skyriaus duris.

O gal senoji dama niekuo dėta? Gal ji sutiko Mikelą daug
vėliau ir nieko nežinojo apie jos kilmę, apie tikrąją jos šeimą,
kaip ir Mikela, kuri jau buvo viską užmiršusi.

Aličė pagalvojo apie Matiją, iš jos seno automobilio ro-
dantį į medžius priešais, ir mirties paženklintą jo abejingą,
pelenų spalvos žvilgsnį. *Ji buvo kaip du vandens lašai panaši į
mane*, tada pasakė jis.

Staiga jai pasirodė, kad viskas logiška. Kad toji mergina iš
tikrųjų Mikela: plati kakta, ilgi pirštai ir tai, kaip atsargiai juos
judina. O ypač – tas vaikiškas žaidimas.

Bet po akimirkos pajuto, kaip jos mintys susipainiojo. Vi-
sos tos smulkmenos virto miglotu nuovargiu, kilusiu iš alkio,
jau daugelį dienų gniaužiančio jai smilkinius. Aličė išsigando,
kad vėl gali nualpti.

Namie paliko praviras duris su raktais spynoje. Nuėjo į
virtuvę ir net nenusivilkusi striukės atidarė spintą. Rado tuno
ir suvalgė jį tiesiai iš dėžutės kartu su aliejumi. Nuo kvapo
jai pasidarė šleikštu. Išmetė tuščią dėžutę į kriauklę ir paėmė
kitą su žirneliais. Sužvejojo juos šakute drumzlinam vande-
nyje ir suvalgė pusę nė neatsikvėpdama. Jų skonis buvo kaip
smėlio, blizgančios žievelės lipo prie dantų. Paskui išsitraukė
dėžutę sausainių – ji atidarė ją tą dieną, kai išėjo Fabijus. Su-
valgė penkis, vieną po kito, beveik nekramtydama. Ryjant jie

draskė jai gerklę lyg stiklo šukelės. Liovėsi valgyti, kai skrandžio spazmai pasidarė tokie stiprūs, kad ji, norėdama iškęsti skausmą, turėjo atsistoti ant grindų.

Skausmui praėjus, atsistojo ir nuėjo į tamsųjį kambarį laisvai šlubuodama, kaip elgdavosi visada, kai būdavo viena. Paėmė vieną iš dėžučių, stovinčių ant antros lentynėlės. Ant dėžutės šono raudonu nenutrinamu flomasteriu buvo užrašyta: *Momentinės nuotraukos*. Jų turinį išvertė ant stalo. Išsklaidė jas pirštais. Kai kurios buvo sulipusios. Greitai peržiūrėjusi, galop Aličė rado tą, kurios ieškojo.

Ilgai ją tyrinėjo. Matija buvo jaunas, ji – taip pat. Jo galva buvo palenkta žemyn. Buvo sunku nuspręsti, ar jo veidas panašus į tos merginos, ar ne. Praėjo daug laiko. Gal net per daug.

Žiūrint į šį sustingusį vaizdą, Aličė užplūdo kiti vaizdai, ir jos protas sulydė juos kartu, atkurdamas judesius, garsų nuotrupas, jausmų skutelius. Užplūdo veriantis, bet malonus ilgesys.

Jeigu būtų galėjusi rinktis pradžios tašką, būtų išsirinkusi tą, kur ji su Matija sėdi tyliam kambaryje su savo intymiu gyvenimu, ir nors jie nediršta prisiliesti vienas prie kito, jų apybraižos tiksliai sutampa.

Ji turi jį perspėti. Jei tik jis pamatytų ją, suprastų. Jo sesuo gyva, Matija turi teisę žinoti.

Pirmą kartą juos skiriantis atstumas jai pasirodė juokingas. Buvo tikra, kad jis dar ten, kur prieš kelerius metus jam rašė. Jei būtų persikėlęs kitur, būtų sužinojusi. Todėl, kad ji ir Matija susieti tampria nematoma gija, paslėpta po nesvarbiais dalykais, gija, kuri gali sieti tik tokius kaip jie: du žmones, vienas kitame atpažinusius savo vienetę.

Pasiraususi nuotraukų šūsnyje, rado rašiklį. Atsisėdo rašyti, saugodamasi, kad ranka neištepliotų rašalo. Baigusi papūtė, kad išdžiūtų. Susirado voka, įdėjo nuotrauką ir užklajavo.

Gal atvažiuos, pamanė.

Jos kaulus užplūdo malonus nerimas ir ji nusišypsojo, tarsi nuo šios akimirkos vėl būtų prasidėjęs laikas.

43

Sukdamas į nusileidimo taką, lėktuvas, kuriuo skrido Matija, pralėkė virš žalios kalvos dėmės, paskui virš bazilikos, tada dar du kartus apskrido miesto centrą. Matija susiorientavo pagal tiltą, patį seniausią, o nuo jo gatvė vedė į tėvų namus. Jų spalva buvo tokia, kokią paliko.

Šalia jų atpažino parką, apribotą dviejų kelių, susibėgančių į platų, upės į dvi dalis perkirstą, vingį. Tą popietę oras buvo toks skaidrus, kad iš aukštai matei viską: niekas nebūtų galėjęs niekur dingti.

Jis dar pasilenkė į priekį, norėdamas pamatyti, ką lėktuvas paliko už nugaros. Nulydėjo akimis gatvę, truputį kylančią į kalvą, ir susiieškojo Dela Rokų šeimos namą baltu fasadu ir vienas prie kito prigludusiais langais, panašų į didžiulį ledo luitą. Aukštėliau stovėjo jo senoji mokykla su žaliais gaisriniais laiptais, kurių paviršius, prisiminė, buvo šiurkštus ir šaltas.

Vieta, kur prabėgo pirma baigta jo gyvenimo pusė, panėšėjo į milžinišką didžiulį maketą, sudėliotą iš spalvotų kubų ir negyvų formų.

Oro uoste sėdo į taksi. Tėvas atkakliai siūlėsi jį parvežti, bet jis pasakė: ne, parvažiuosiu pats, tonu, kurį tėvai gerai žinojo ir kuriam buvo bergždžia prieštarauti.

Kai taksi nuvažiavo, jis ilgai stovėjo ir žiūrėjo į savo senąjį namą. Permestas per petį krepšys buvo nesunkus. Jame gulėjo švarūs drabužiai daugiausia dviem ar trimis dienoms.

Daugiabučio namo durys buvo atdaros, ir jis užlipo į savo aukštą. Paskambino varpeliu, bet iš vidaus nepasigirdo joks garsas. Paskui tėvas atidarė duris ir, prieš įstengdami ką nors pasakyti, abu nusišypsojo, stebėdami, kaip juos pakeitė laikas.

Pjetras Balosinas buvo susenęs. Tai bylojo ne tik žili plaukai ir storos, išsipūtusios plaštakų gyslos, bet buvo matyti ir iš to, kaip jis stovi priešais sūnų, kaip beveik nepastebimai dreba visas jo kūnas ir kaip, tarsi jo jau nelaikytų kojos, remiasi į durų rankeną.

Jiedu negrabiai apsikabino. Tarp jų įsiterpė Matijai nuo peties nusmukęs krepšys. Jis leido jam nukristi ant grindų. Jų kūnai dar buvo išsaugoję tą pačią šilumą. Pjetras Balosinas palietė sūnaus plaukus ir prisiminė tiek daug dalykų, kad nuo jų jam suskaudo krūtinę.

Matija žvilgsniu paklausė tėvą, kur mama, ir suprato.

– Mama ilsisi, – atsakė tėvas. – Sunegalavo. Tikriausiai nuo pastarųjų dienų karščio.

Matija linktelėjo.

– Nori valgyti?

– Ne. Norėčiau tik vandens.

– Tuoju atnešiu.

Tėvas greitai dingo virtuvėje, tarsi tik ir būtų laukęs dingsties pabėgti. Matija pagalvojo, jog iš tėvų meilės lieka tik maži rūpesčiai, kuriuos namiškiai kiekvieną trečiadienį jam išvar-

dydavo telefonu: valgis, karštis ir šaltis, nuovargis, kartais pinigai. Visa kita tarsi guli nugrimzdę į nepasiekiamas gelmes, į daugybę niekada neištartų žodžių, neišsakytų ir neišgirstų atsiprašymų, prisiminimų, kuriuos reikėtų pakeisti, bet jie nepakeičiami.

Koridoriumi nuėjo į savo kambarį. Buvo įsitikinęs, kad jame viską ras taip, kaip paliko, tarsi toji erdvė būtų atspari laiko erozijai, tarsi visi tie metai, kai jo čia nebuvo, šioje vietoje būtų buvę tik savotiška pertrauka. Baisiai nusivylė, pamatęs, jog čia viskas kitaip, ir jį suėmė siaubingas jausmas, panašus į tą, kai žmogus staiga įsivaizduoja, kad jo nebėra. Sienos, kažkada šviesiai mėlynos, dabar buvo išklijuotos kremniais apmušalais, todėl kambarys atrodė šviesesnis. Vietoj lovos stovėjo sofa, daugelį metų buvusi svetainėje. Jo rašomasis stalas dar tebestovėjo priešais langą, bet ant jo nebuvo nė vieno jo daikto, tik krūva laikraščių ir siuvimo mašina. Ir nė vienos nuotraukos – nei jo, nei Mikelos.

Jis sustingo ant slenksčio, tarsi negavęs leidimo įeiti. Su stikline vandens priėjęs tėvas, regis, skaitė jo mintis.

– Tavo motina norėjo išmokti siūti, – pasakė teisindamasis. – Bet jai greitai atsibodo.

Matija vienu gurkšniu išgėrė vandens, paskui, kad nesi-painiotų po kojomis, atrėmė krepšį į sieną.

– Dabar turiu bėgti, – pasakė.

– Jau? Bet tu ką tik parvažiavai.

– Turiu su kai kuo susitikti.

Jis praėjo pro tėvą vengdamas jo žvilgsnio, nugara braukdamas sieną. Jų kūnai buvo per daug panašūs, gremėzdiški ir suaugę, kad pakęstų tokį artumą. Matija nunešė stiklinę į virtuvę, praskalavo ir apvertęs pastatė ant indų džiovyklės.

– Grįšiu šį vakarą, – pasakė.

Jis linktelėjo atsisveikindamas su tėvu, stovinčiu svetainės viduryje, toje pačioje vietoje, kur kitame gyvenime stovėjo apkabinės motiną ir kalbėjo apie ją. Netiesa, kad Aličė jo laukia, jis net nežino, kur ją rasti, bet turi kuo greičiau iš čia išeiti.

44

Pirmaisiais metais juodu susirašinėjo. Rašyti pradėjo Aličė, kaip pradėdavo viską, kas tik būdavo su jais susiję. Ji nu-siuntė jam torto nuotrauką su šleivoku užrašu: *Su gimta-dieniu*, sudėliotu iš pusiau perpjautų braškių. Kitoje pusėje pasirašė vienintele A su tašku ir daugiau nė žodelio. Tortą ji iškepė Matijos gimtadieniui, paskui visą išmetė į šiukš-lių kibirą. Matija atsakė keturių smulkiai prirašytų puslapių laišku, kuriame rašė, kaip sunku viską pradėti naujoje vie-toje nemokant kalbos, ir atsiprašė, kad išvažiavo. Ar bent taip pasirodė Aličei. Jis neklausinėjo jos apie Fabijų nei tame laiške, nei kituose, ji taip pat apie jį nieko nerašė. Vis dėlto abu juto tą svetimą ir grėsmingą vaiduoklį tiesiog paraštėse. Todėl jų laiškų tonas greitai atšalo, kol galiausiai susirašinė-jimas visiškai nutrūko.

Po kelerių metų Matija gavo dar vieną atviruką – kvie-timą į Aličės ir Fabijaus vestuves. Jis prilipdė jį prie šaldytu-vo lipniosios juostelės skiautele, tarsi jis būtų turėjęs kažką jam priminti. Kiekvieną rytą ir kiekvieną vakarą sustodavo priešais tą laiškėlį ir kiekvieną kartą jam atrodydavo, kad jis vis mažiau jį skaudina. Savaitę prieš ceremoniją jam pavyko